

Gemeente Haarlem
College van burgemeester en wethouders
Postbus 511
2003 PB HAARLEM

Haarlem, 18 oktober 2019

Onderwerp : **Nachtburgemeester, vrije openingstijden, verbod rookruimte, horecaconcentratiegebied Smedestraat**

Onze ref. : Ivo Berkhoff / 06-51174294 / i.berkhoff@khn.nl

Geacht College,

Graag brengen wij u middels deze brief een 4-tal onderwerpen onder de aandacht, zij vertonen een sterke onderlinge samenhang.

- **Nachtburgemeester**
- **Vrije openingstijden Horeca**
- **Verbod rookruimte**
- **Horecaconcentratiegebied Smedestraat**

Met deze brief zouden we graag het belang van vrijstelling van openingstijden in de stad Haarlem willen bepleiten. Deze brief is het eerste concrete verzoek om deze vrijstelling na diverse gesprekken met stakeholders, het lopende onderzoek van Nadieh Bindels voor het oprichten van een nachtraad/nachtburgemeester en het gevoerde debat in de stad over het gebrek aan een bruisend nachtleven in Haarlem. Met de recente sluiting van Stalker is deze discussie actueler dan ooit.

Tevens voorzien wij in de toekomst problemen op straat als de rookruimten gaan verdwijnen, rokers worden gedwongen naar buiten te gaan en op straat te gaan roken. Daarbij wordt gepraat en dat zal naar onze verwachting meer reuring op straat teweeg brengen, wellicht bestaat de kans dat bewoners dit als overlast zullen ervaren. Graag zouden wij hier op korte termijn met u in gesprek willen.

De Smedestraat is in de loop der jaren uitgegroeid tot de 'uitgaansstraat van Haarlem'. Inmiddels zijn hier een flinke portie horecabedrijven verzameld welke zich met name focussen op het uitgaan. Het uitgaan in Haarlem heeft de laatste jaren flink ingeleverd vanwege maatschappelijke veranderingen, alcoholverbod voor personen onder de 18 jaar en concurrentie van festivals. De Haarlemse horeca is er trots op dat wij in de Smedestraat nog een concentratie van uitgaansbedrijven hebben, waar de Haarlemse inwoner een goede plek vindt om uit te gaan. Dit zouden wij graag zo willen houden en bevestigd zien door deze straat als horecaconcentratiegebied aan te duiden om zo te borgen dat deze straat als uitgaansgebied behouden blijft. Het is zinvol om ook naar andere lokaties te kijken om hier ruimere normen te hanteren vanwege uitgaanspubliek.

In veel gemeenten in Nederland bestaan ruimere sluitingstijden voor de horeca en poppodia. We noemen Groningen, Utrecht, Zwolle, Alkmaar, Heerlen, Nijmegen en Zutphen. Ook in een aantal gemeenten rond Haarlem is het openingstijdenbeleid ruimer dan in Haarlem, Beverwijk, Velsen en Haarlemmermeer kennen een geleidelijk sluitingstijdenbeleid, tot 02.00 uur naar binnen, 07.00 uur leeg zijn. En in al die gemeenten zijn de ervaringen zonder meer positief. Ten tijde van Serious Request in Haarlem waren er ook vrije openingstijden van toepassing, we hebben toen zeer geslaagde en feestelijke nachten zonder incidenten meegemaakt.

"Met name horecabezoekers tot 36 jaar gaan vaker en tot later uit en zijn over het algemeen positief over het nieuwe horecabeleid. De meeste bewoners en bezoekers (86%) hebben

aangegeven dat het gevoel van veiligheid in het uitgaansleven gelijk is gebleven of zelfs veiliger is geworden sinds de vrije sluitingstijden. Ook de mate van ervaren van overlast is nagenoeg gelijk gebleven of verminderd (82%).

Uit: Evaluatie horecanota: vrije sluitingstijden Alkmaar, 20 januari 2016

Het bestuur van Koninklijke Horeca Nederland afdeling Haarlem (KHN Haarlem) heeft vastgesteld dat onder haar leden breed draagvlak is voor vrijstelling van de openingstijden en heeft op basis daarvan gemeend dit verzoek bij de gemeente neer te moeten leggen. Haarlem ondervindt als elke andere gemeente de overgang naar een 24-uurseconomie. De tijden veranderen en daarmee ook het standpunt van KHN Haarlem.

"Op verzoek van de Deventer horeca startte op 1 mei 2016 de pilot vrije openingstijden horeca binnenstad. De evaluatieresultaten zijn overwegend positief, met name op het gebied van ondernemersvrijheid en openbare orde & veiligheid. Daarom stelt de burgemeester voor om de pilot om te zetten in definitief beleid."

Uit: Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, 'Evaluatie pilot vrije sluitingstijden horeca Deventer', 26 oktober 2017

We willen benadrukken dat de individuele horecaonderneming bij een 24-uursvergunning langer open MAG, maar niet MOET. Men mag dit altijd zelf besluiten en het zal dus zeker niet betekenen, dat opeens iedereen de hele nacht open zal zijn.

"Uit de reacties over de ervaringen met de vrije sluitingstijden tussen juli en september 2015 kan worden opgemaakt dat de meeste horecaondernemers rond hetzelfde tijdstip als voorheen hun café of restaurant sluiten. 4 á 5 cafés zijn daadwerkelijk regelmatig tot na 04.00 uur geopend."

Uit: Evaluatie horecanota: vrije sluitingstijden Alkmaar, 20 januari 2016

Hieronder de belangrijkste argumenten met daarna verdere toelichting per punt.

- 1) Haarlem verdient een bruisende nachtcultuur! Het gevoel serieus te worden genomen in de ontwikkeling naar een breder en veiliger nachtleven in de stad. Positionering van de stad Haarlem in de regio als aantrekkelijke uitgaansstad voor alle doelgroepen, inclusief toeristen.
- 2) Verwelkoming en betrekken van bestaande en nieuwe, creatievelingen.
- 3) Grenzen openstellen voor programmering, dus ruimte voor meer programma's, verdieping, diversiteit en samenwerkingen. Meer ruimte voor experiment en creativiteit, talentontwikkeling en inclusiviteit. Het opbouwen van nieuwe publieksgroepen is essentieel voor de toekomst van het culturele aanbod.
- 4) Economische aspect: meer banen, meer verdienmodellen voor de horeca, meer toerisme.
- 5) Oprichten Nachtraad/Nachtburgemeester. Vrijstelling van de openingstijden biedt de juiste randvoorwaarden voor dit orgaan dat samenwerking, draagvlak, begrip, verbinding, promotie en ontwikkelen van een gezamenlijke visie als doel heeft.
- 6) Minder handhaving nodig voor horecazaken die nu trachten de opgelegde eindtijd te omzeilen
- 7) Terugdringen van overlast vanwege gespreide uitloop en aansluiting met openbaar vervoer.

Wij zijn overtuigd dat vrijstelling van openingstijden voor de horeca in Haarlem zal zorgen voor een gunstiger horecaklimaat, verbreding van het culturele aanbod voor verschillende doelgroepen in de stad en een belangrijke aantrekkingskracht voor jonge creatievelingen en makers. Haarlem kent sinds begin deze eeuw een grote toeloop van startende gezinnen (veelal uit Amsterdam). De eerste generatie bereikt inmiddels de puber- al dan niet 18-jarige leeftijd. Daarnaast wordt de studentenpopulatie steeds groter. Als stad wil je deze nieuwe inwoners binden en deel laten uitmaken van de culturele biodiversiteit. Vrije openingstijden betekenen dat deze groep jongeren op een organische manier hun eigen activiteiten kan ontplooien, ook in de minder voor de hand liggende, maar ook snel veranderende delen van de stad, als Schalkwijk of Slachthuisbuurt.

Wij zien Haarlem als een creatieve stad met een uniek karakter, dichtbij de hoofdstad maar met een zeer duidelijke eigen 'smoel' en een bloeiend cultureel klimaat. Een belangrijke doelgroep, namelijk jongeren, wordt door de huidige sluitingstijden min of meer uitgesloten en naar omliggende gemeenten gedwongen. Door het verruimen van de sluitingstijden geef je podia en horeca de mogelijkheid zich ook daadwerkelijk inhoudelijk en cultureel te verdiepen en te verbreden.

Zoals gezegd bestaan in veel steden al jaren vrije sluitingstijden. In Amsterdam is ervaring met negen clubs die nu een 24-uursvergunning hebben gekregen. Ook zij geven toe: het klokje rond programmeren, dat gebeurt bij hoge uitzondering. Maar de vrijheid en flexibiliteit komt enorm ten goede aan de inhoud en de programmering. Daarnaast gaat het illegale feesten tegen. Waar nu vaak naar andere locaties gezocht wordt om een 'after' op te starten in leegstaande gebouwen al of niet in de stad, kunnen bij verruimde sluitingstijden onze bestaande instellingen zelf desgewenst op een veilige en legale manier de nacht doorzetten.

"Het gemeentebestuur ziet dat ook, maar signaleert tegelijkertijd dat bijna 90 procent van de 62 horeca-ondernemers in het gebied aan de vrije sluitingstijden hechten én dat zij zelf steeds meer initiatief nemen om van het Korenkwartier een veilig en aangenaam uitgaansgebied te maken..... Omdat het liever mét dan óver de ondernemers regeert in het uitgaansgebied wil de gemeente samen met hen optrekken om de sfeer te verbeteren. Ondernemers die zich daar niet voldoende sterk voor maken, kunnen niettemin door burgemeester Ahmed Marcouch alsnog op de vingers worden getikt."

Uit: De Gelderlander: De Gelderlander: 'Horeca in en rond Korenmarkt Arnhem houdt vrije sluitingstijden', 7 september 2019.

In een interview met Parool vertelt voormalig nachtburgemeester Mirik Milan: "Een 24-uursvergunning heb je niet voor de omzet, maar voor het imago. Het betekent niet grof geld verdienen, maar het geeft je de mogelijkheid om grotere en bredere programmering te draaien." Daarnaast zegt hij: "Het impliceert dat je 24/7 open bent, maar dat is niet zo. Je kan het beter zien als een buitencategorie horecabestemming, die clubs in staat stelt om lang open te blijven". Daarmee slaat hij de spijker op zijn kop, ook voor een stad als Haarlem. : het nachtelijk openbaar vervoer stopt rond 02.00 in de ochtend, maar start weer op vanaf 06.00 in de ochtend. Na horecabezoek en evenementen, die nu tot maximaal 04.00 uur door mogen gaan, kan het publiek geen kant op als het met het openbaar vervoerde stad uit wil. We weten dat bezoekers liever nog twee uur langer in Patronaat blijven om zo een betere aansluiting op de trein te hebben. Zo lang er geen nachttreinen bij komen, wat op korte termijn niet de verwachting is, is dit een serieus probleem.

Verruiming van sluitingstijden kan ook overlast op straat terugdringen. Niet in één keer honderden bezoekers op straat, maar een geleidelijke uitloop van horecagelegenheden. Hierdoor zullen omwonenden minder last hebben van lawaai van de vertrekkende gasten en is de uitloop door de instellingen beter te managen.: Een langzame inloop en langzame uitloop is goed te monitoren door ons personeel en de portiers – er ontstaat op die manier in minder gevallen drukte in combinatie met slecht overzicht, en geluidsoverlast. Daarnaast is het mogelijk om je uitloop te managen: per locatie dat meerdere zalen heeft ofwel in overleg met elkaar voor een organisch verloop in de stad te zorgen.

"De vrije sluitingstijden geven kroegbazen meer flexibiliteit en 'laten hun gastheerschap beter tot hun recht komen'. Ook geven zij aan dat de vrije sluitingstijden voor minder spanning onder het personeel en bezoekers zorgen, omdat bezoekers gespreid naar huis gaan..... Dat blijkt uit een tussentijdse evaluatie van de proef. De politie geeft aan dat er tijdens de proef rond de sluitingstijden van de kroegen geen incidenten zijn geweest."

Uit: De Limburger, 6 juli 2019. Vrije sluitingstijden in het centrum van Heerlen. Inhoudelijk gezien zal een 24-uursvergunning de grenzen openstellen voor de artistieke programmering en het ontvangen van alle creatievelingen die interesse hebben om Haarlem aan te doen in de vorm van concerten, festivals of performances.

"Ik vind het prettig dat veel mensen positief zijn over de vrije openingstijden. Dat met name jongeren vaker uitgaan in Alkmaar en zich meer aangetrokken voelen tot de Alkmaarse uitgaanscentra is daarbij helemaal goed. Wethouder Kloos (OPA).

Uit: Evaluatie horecanota: vrije sluitingstijden Alkmaar, 20 januari 2016

Tenslotte is vrijstelling van de openingstijden voor horeca, theaters en concertzalen in Haarlem ook een teken dat het nachtleven serieus wordt genomen. Wij constateren dat het huidige vergunningenbeleid gedateerd is en aan actualisatie toe is. We spreken van een veranderende stad, waarbij de rol van het centrum ook verandert. Met de komst van nieuwe spelers als Lichtfabriek, de Koepel en Slachthuis (popcentrum), maar ook voor bestaande spelers als Patronaat, is een vergunningenbeleid dat gericht is op de stad geheel onontbeerlijk. De uitbreiding die er nu ligt voor 30 evenementen is maar voor een aantal organisaties bestemd en is ook in aantal te beperkt. Daarbij is het huidige vergunningenbeleid arbeidsintensief voor de organisaties zelf en voor ambtenaren. Daarnaast geldt voor de bestaande nachtvergunning de beperking dat je met een dergelijke vergunning pas vanaf 20.00 uur open mag. Daardoor kiezen veel ondernemers en organisaties nu niet voor deze optie.

Horecaondernemers en podia kunnen per avond twee verschillende evenementen organiseren met verschillende doelgroepen. Een organisch verloop in de stad voorkomt gehang in de stad, gelijktijdige sluiting betekent veel overlast op straat. De treinen en ander openbaar vervoer sluiten niet aan op het huidige tijdstip van 04.00 uur.

Het is belangrijk een goede balans te vinden in veiligheid, handhaving, overlast en de hierboven genoemde nieuwe stroom van creativiteit en ontplooiing. De oprichting van een Nachtraad kan een goeie oplossing zijn als intermediair tussen gemeente en het nachtleven. Begrip over en weer, samenwerking en draagvlak voor het belang van een bruisend nachtleven zijn essentieel. Een nachtraad kan ook hier voor zorgen.

Een 24-uursvergunning gaat in onze ogen niet om het daadwerkelijk open gooien van alle podia of clubs in de stad, elk weekend het klokje rond. In de praktijk zal dit niet of nauwelijks voorkomen, ook omdat we te maken hebben met arbeidstijdwetgeving en verwachte leegloop als een evenement langer dan acht uur duurt. Maar wat een 24-uursvergunning wél met zich meeneemt, is een vorm van vrijheid. Op bijzondere dagen als Bevrijdingspop, Haarlem 775 jaar, Haarlem Jazz, Paasweekend, kan de horeca beter inspelen op de vraag van het publiek en tegelijkertijd zorgen voor een beheersbare uitloop van evenementen in de stad. Of heel simpel, op het moment dat het om 04.00 uur nog gezellig is in de kroeg, blijf je nog even langer open in plaats van de gezelligheid te verstoren en geïrriteerd publiek en masse op straat te zetten.

"Steeds meer gemeenten beginnen met een proef tot het vrijgeven van sluitingstijden. In Nijmegen en Groningen werkt het al, dus waarom niet in andere gemeenten? Naast een levendige binnenstad zijn er andere belangrijke doelstellingen bij het instellen van vrije sluitingstijden zoals het veiliger maken en verminderen van overlast."

Uit: Bureau Horeca Bijzondere Wetten, Vrije sluitingstijd horeca, 25 april 2016

Naast bovenstaande menen wij dat ook de ontwikkeling van clubnachten, clubpubliek en de groeiende clubcultuur serieus moet worden genomen en denken wij dat we op dat vlak een koppositie kunnen innemen. Dit is niet goed mogelijk als er beperkingen zijn in openingstijden.

We gaan hier graag met u verder over in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van KHN Haarlem, Koninklijke Horeca Nederland

Hildo Makkes-van der Deijl
voorzitter

Eindevaluatie pilot vrije sluitingstijden Zwolle 4 augustus 2017

Conclusies

Het Initiatiefvoorstel Bruisend Zwolle van zeven fracties in de gemeenteraad heeft geleid tot de pilot vrije sluitingstijden voor horecabedrijven, van 1 augustus 2016 tot 1 augustus 2017. Inmiddels is de pilot verlengd tot 1 december 2017, om een weloverwogen beslissing te kunnen nemen over het vervolg. De afspraak is gemaakt een evaluatie van de pilot te laten plaatsvinden, waarin verschillende betrokken doelgroepen worden betrokken. Hiertoe heeft de afdeling Onderzoek & Informatie voorafgaand aan de pilot, na een half jaar en aan het eind van het jaar onderzoek uitgevoerd onder bewoners van de binnenstad, bezoekers en onder horecabedrijven. Ook heeft de politie een analyse gemaakt op basis van geregistreerde incidenten in de binnenstad.

Het Initiatiefvoorstel beschrijft de volgende doelen van het instellen van de regeling vrije sluitingstijden:

- 1. Minder regelgeving voor ondernemers*
- 2. Spreiding van huisgaand uitgaanspubliek*
- 3. Betere beheersbaarheid van het Zwols nachtleven*

Deze doelen als uitgangspunt nemend, komen we op basis van de verschillende metingen en de analyse van de politie tot de volgende conclusies:

- Ad 1. Horecabedrijven, maar ook bewoners en bezoekers, ervaren een grotere vrijheid voor de horecabedrijven, met meer mogelijkheden om in te spelen op de behoefte van het publiek.*
- Ad 2. Een betere spreiding van huisgaand uitgaanspubliek wordt door bewoners, bezoekers en horecabedrijven vaak genoemd als positief gevolg van de regeling vrije sluitingstijden.*
- Ad 3. Het uitgaansleven en verschillende aspecten met betrekking hiertoe worden na een klein jaar van de pilot door bewoners, bezoekers en horecabedrijven gelijk of gunstiger beoordeeld dan voorafgaand aan de pilot. Bovendien lijken bewoners minder vaak overlast te ervaren en is het veiligheidsgevoel licht verbeterd..... Tot slot is de algemene houding van bewoners, bezoekers en horecabedrijven tegenover de regeling vrije sluitingstijden na bijna een jaar positiever dan voor de start van de pilot.*